

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про схвалення проєкту постанови НКРЕКП «Про встановлення
граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку
та балансуєчому ринку»**

Відповідно до пункту 9 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) у разі істотного коливання цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку та відповідно до методики, визначеної Регулятором, Регулятор має право встановлювати граничні ціни (тимчасові мінімальні та/або максимальні цінові межі) на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням. Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.

Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.

Граничні ціни встановлюються Регулятором після консультацій з Антимонопольним комітетом України.

На засіданні НКРЕКП постановою від 27.09.2022 № 1221 затверджено Методику визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку» (далі – Методика), що визначає порядок визначення істотного коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку та процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.

Положеннями пунктів 2.8 та 2.9 глави 2 Методики визначено, що у випадку відсутності граничних цін, встановлених НКРЕКП, або за умови, що термін дії рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін спливає протягом наступних 40 днів, та якщо за результатами розрахунків ОР встановлено наявність істотного коливання цін на РДН та ВДР, визначеного підпунктом 2 пункту 2.1 та підпунктом 2 пункту 2.2 глави 2 Методики одночасно, ОР не пізніше 15:00 п'ятого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, повідомляє про це НКРЕКП.

У випадку відсутності граничних цін, встановлених НКРЕКП або за умови, що термін дії рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін спливає протягом наступних 40 днів, та якщо за результатами розрахунків АР встановлено наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку, визначеного підпунктом 2 пункту 2.3 цієї глави, АР не пізніше 15:00 п'ятого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, повідомляє про це НКРЕКП.

Пунктом 3.1 глави 3 Методики визначено, що НКРЕКП після отримання від ОР та АР інформації про наявність істотного коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, визначеного підпунктом 2 пункту 2.1, підпунктом 2 пункту 2.2 та підпунктом 2 пункту 2.3 глави 2 Методики, у разі відсутності граничних цін встановлених НКРЕКП або за умови, що термін дії рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін спливає протягом наступних 30 днів, у випадку доцільності встановлення граничних цін направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та

реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін.

Так, до НКРЕКП надійшли звернення АТ «Оператор ринку» (01.05.2023 № 01-31/826) та НЕК «Укренерго» (лист від 05.05.2023 № 01/22193) щодо наявності істотного коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.

Ураховуючи пункт 3.1 глави 3 Методики, НКРЕКП було направлено запит від 09.05.2023 № 4894/22.3.1/7-23 до Міністерства енергетики України, АТ «Оператор ринку» та НЕК «Укренерго» на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.

До НКРЕКП надійшли пропозиції надані НЕК «Укренерго» листом від 22.05.2023 № 01/24967, якими запропоновано встановлення максимального цінового обмеження на балансуєчому ринку 125% від ціни на РДН.

У той же час, АТ «Оператор ринку» листом від 10.05.2023 № 01-42/876 запропонувало використовувати граничні ціни (як мінімальні так і максимальні) на рівні, який відповідає рівню встановлених цінових обмежень на європейському ринку електричної енергії.

За результатами аналізу отриманих пропозицій, а також враховуючи Правила ринку, затверджені постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 та Правила ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджені постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 308, відповідно до статистичної інформації щодо рівня цін електричної енергії на організованих сегментах ринку та беручи до уваги базовий індекс споживчих цін, що оприлюднений на офіційному вебсайті Державної служби статистики України, визнано за доцільне розглянути питання щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, що диференційовані за періодами часу (для годин максимального та мінімального навантаження).

Водночас важливо зауважити, що цінуотворення на організованих сегментах ринку в існуючій моделі ринку електричної енергії має сприяти унеможливленню діям учасників ринку, що мають ознаки маніпуляцій та запобігати діям учасників ринку, що спрямовані на перетікання обсягів електричної енергії між різними сегментами ринку. Таким чином, граничні ціни на ВДР та на РДН мають бути нижчими за граничні ціни на балансуєчому ринку.

Крім того в умовах повномасштабного вторгнення та значного ураження енергетичної інфраструктури України внаслідок ракетних обстрілів російської федерації існує нагальна необхідність у забезпеченні сталої роботи енергоблоків теплових електростанцій та теплоелектроцентралей, є вкрай важливим питання забезпечення достатності генеруючих потужностей (якості виконання ремонтів генеруючого обладнання ТЕС та ТЕЦ і накопичення необхідних запасів палива на складах ТЕС і ТЕЦ).

Забезпечення операційної безпеки функціонування ОЕС України та надійної роботи енергосистеми в синхронному режимі з ENTSO-E є пріоритетними питаннями особливо під час дії воєнного стану та підготовки генеруючого обладнання до проходження осінньо-зимового періоду 2023/2024, оскільки зупинка окремих електростанцій може призвести до тяжких наслідків в частині забезпечення споживачів електроенергією та режиму роботи ОЕС України.

Крім цього, НЕК «Укренерго» не забезпечило проведення односторонніх аукціонів розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів та надання Регулятору погодженого з операторами системи передачі суміжних держав Порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів, що необхідно для впровадження спільних скоординованих процедур розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів. Зазначена ситуація негативно вплинула на транскордонну торгівлю електричною енергією України.

Зупинка комерційних операцій з експорту електричної енергії до країн ЄС призвела до погіршення фінансової ситуації в українському енергетичному секторі у частині відсутності можливих джерел фінансування заходів з відновлення української енергосистеми та підготовки до наступного осінньо-зимового періоду, а також оплати послуг із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою.

В свою чергу, зменшення комерційних операцій з імпорту електричної енергії до країн ЄС негативно впливає на забезпечення стабільної роботи ОЕС України.

Ураховуючи зазначене та беручи до уваги відсутність граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, встановлених на підставі Методики, Департамент енергоринку пропонує:

1. Схвалити проєкт постанови «Про встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку».

2. Оприлюднити проєкт постанови НКРЕКП «Про встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку» разом із матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення на офіційному вебсайті НКРЕКП (<http://nerc.gov.ua>) з метою отримання зауважень і пропозицій.

Директор
Департаменту енергоринку

І. Сідоров

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку, затвердженої постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 27 вересня 2022 року № 1221, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Установити граничні ціни на:

1) ринку «на добу наперед» (далі – РДН):
максимальні граничні ціни для годин мінімального навантаження (з 00:00 до 07:00 та з 23:00 до 24:00) – 2 706,63 грн/МВт·год та для годин максимального навантаження (з 07:00 до 23:00) – 5 413,26 грн/МВт·год;
мінімальна гранична ціна – 10,00 грн/МВт·год;

2) внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР):
максимальні граничні ціни для годин мінімального навантаження (з 00:00 до 07:00 та з 23:00 до 24:00) – 2 706,63 грн/МВт·год та для годин максимального навантаження (з 07:00 до 23:00) – 5 413,26 грн/МВт·год;

3) на балансуєчому ринку:

максимальна гранична ціна – 125 % від ціни РДН, визначеної оператором ринку для кожного розрахункового періоду відповідної доби постачання;

мінімальна гранична ціна – 0,01 грн/МВт·год.

2. Ця постанова набирає чинності з 30 червня 2023 року але не раніше дня її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ